



Brugse vechter

Het Vereenvoudigd Beheer van Neerhofdieren (VBN) door SLE
is erkend door de Vlaamse overheid



Doel

Instandhouding lokaal ras

Eigenschappen

Herkomst Reeds eeuwen worden er in West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk vechthoenders gekweekt voor de hanengevechten. In 1858 werd er voor de eerste keer gesproken over 'La race de Bruges' en 'La race de Combat du Nord'. De Noord-Franse vechter is echter een ander ras dan de Brugse vechter. Verder onderzoek moet aantonen of dit 150 jaar geleden ook zo was. De eerste standaard zou dateren van 1908. Vroeger trof men veel van deze dieren aan, maar sinds het verbod op hanengevechten is de Brugse een sierras geworden en zeer sterk teruggelopen in aantal. In het verleden heeft men - om chauvinistische redenen - geprobeerd de Brugse, de Tiense én de Luikse vechter samen te erkennen als één ras: de 'Belgische vechter'. Gelukkig zijn onze drie vechterrassen ondertussen weer afzonderlijk erkend. Toch hebben ze, en dan vooral de Brugse, erg te lijden gehad onder het feit dat er veel werd ingekruist. Tegenwoordig is de Brugse een zeldzame verschijning geworden en overleeft hij dankzij enkele standvastige liefhebbers. Wel dreigt een nieuw gevaar: vanuit de tentoonstellingsfokkerij werd gesleuteld aan de standaard. SLE is van oordeel dat daarbij te weinig rekening werd gehouden met de geschiedenis van het ras en met de nutseigenschappen. SLE vraagt dan ook er over te waken dat de vleeskleur bleek blijft, wat het nut - en dus de aantrekkelijkheid - ten goede komt.



Brugse vechter haan

Algemeen voorkomen

Zeer fors en zwaar erwtenkammig vechthoen met een bijna horizontale lichaamshouding. De typische donkere pigmentatie van het gezicht en de kop-

versierselen geven de kop een zeer brutale en uitdagende uitdrukking. Ondanks de vrij krappe lichaamsbevedering is de sierbevedering bij de haan goed ontwikkeld. Uitdagend en onbevreesd van karakter. De Brugse vechter bezit een grote gestalte die kracht uitstraalt. Vroeger was hij dan ook een geduchte tegenstander in de arena. Het ras groeit zeer traag. Brugse vechters doen er wel achttien maanden over om volledig uit te groeien.

Eigenschappen

- langzaam groeiend ras dat pas op 18 maanden volwassen is maar wel over een uitstekende vleeskwaliteit beschikt
- de hennen leggen vrij goed en de cremekleurige eieren wegen ongeveer 65g
- als broedster zijn ze niet ideaal
- sommige stammen zijn nog steeds zeer vechtlustig

Uiterlijk haan

- **kam:** niet te grote erwtenkam met smalle basis, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **kop:** zeer krachtig met een forse en brede vlakke schedel en sterk overstekende wenkbrauwen
- **gezicht:** onbevederd, fijn van weefsel, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **snavel:** krachtig en gebogen, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **kinlellen:** rudimentair, liefst ontbrekend
- **oorlellen:** zeer klein, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **ogen:** hoog in de schedel geplaatst, diepliggend door de overstekende wenkbrauwen, met donkere oogrand, levendig, brutaal en uitdagend van uitdrukking, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **hals:** lang en krachtig, weinig gebogen
- **romp:** rechthoekig, krachtig en tamelijk gestrekt. Houding, weinig opgericht met een horizontale tot iets afhellende ruglijn
- **rug:** zeer breed, vlak, weinig afhellend tot horizontaal, brede lenden. Schouders zeer breed en goed gevuld
- **borst:** breed en vrij diep maar niet vooruitstekend, krachtig gespierd, borstbeen zeer lang en diep liggend
- **vleugels:** krachtig en goed aangetrokken, tamelijk hoog en bijna horizontaal gedragen. Vleugelboegen niet uitspringend
- **staart:** goed gevuld en slechts weinig geopend, middellang, onder een hoek van 20 graden gedragen. De talrijke middellange sikkels zijn weinig gebogen
- **benedendijen:** sterk gespierd, goed uit het gevederte tredend
- **loopbenen:** middellang, dik, krachtig, voldoende uit elkaar geplaatst en evenwijdig. Voorzien van stevige en goed ontwikkelde sporen. Leiblauw tot donkerblauw naargelang de kleurslag, donkerder bij jonge dieren
- **tenen:** lang, krachtig en goed gespreid, ook de achterteen lang en de grond goed rakend. Zelfde kleur als de loopbenen
- **nagels:** goed gebogen, kleur afhankelijk van de kleurslag
- **bevedering:** gesloten, hard en vrij krap met weinig donsontwikkeling. De sierbevedering daarentegen is goed ontwikkeld
- **halsbehang:** goed ontwikkeld, tamelijk lang maar niet te vol, reikend tot op de schouders en de rug
- **zadelbehang:** goed ontwikkeld, overgang naar de staart goed opvullend
- **huid:** blauwachtige huid getolereerd

Uiterlijk hen

Behalve de secundaire geslachtsverschillen, dezelfde kenmerken als bij de haan, met uitzondering van:

- **kopversierselen:** donkerder dan bij de haan
- **romp:** iets rechthoekiger en dieper dan bij de haan

- **rug:** breed en plat, weinig afhellend tot horizontaal, iets langer dan de breedte ter hoogte van de schouders
- **staart:** tamelijk gesloten, onder een hoek van 15 graden gedragen. Staartstuurveren tamelijk lang en elkaar goed afdekkend
- **loopbenen:** de aanwezigheid van sporen bij de hen dient beschouwd te worden als een kwaliteit

Opmerking

Brugse vechters zijn op de eerste plaats typedieren. De kleur en tekening van het gevederde weegt minder zwaar door bij de beoordeling.



Brugse vechter hen

Kleurslag

Erkende kleurslagen [17]: zwart, wit, blauw, zwart goudhalzig, blauw goudhalzig, zwart zilverhalzig, blauw zilverhalzig, goudberken, blauwgoudberken, berken, blauwberken, patrijs, blauwpatrijs, zilverpatrijs, blauwzilverpatrijs, roodgeschouderd zilverpatrijs, roodgeschouderd blauwzilverpatrijs

1. Zwart

(Zie algemene kleurbeschrijving)

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** donkerbruin tot zwart
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

2. Wit

Wit vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblaauw
- **snavel en nagels:** blauwachtig hoornkleurig
- **ogen:** donkerbruin
- **kopversierselen:** donkerrood tot purperrood

3. Blauw

Blauw vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig

- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

4. Zwart goudhalzig

Zwart goudhalzig vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

5. Blauw goudhalzig

Blauw goudhalzig vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

6. Zwart zilverhalzig

Zwart zilverhalzig vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

7. Blauw zilverhalzig

Blauw zilverhalzig vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

8. Goudberken

Goudberken vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

9. Blauwgoudberken

Blauwgoudberken vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

10. Berken

Berken vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig
- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

11. Blauwberken

Blauwberken vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** donkerblauw
- **snavel en nagels:** donker hoornkleurig

- **ogen:** zeer donkerbruin
- **kopversierselen:** purperrood bij de haan; zwart bij de hen

12. Patrijs

Patrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** oranje-rood
- **kopversierselen:** donkerrood

13. Blauwpatrijs

Blauwpatrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** oranje-rood
- **kopversierselen:** donkerrood

14. Zilverpatrijs

Zilverpatrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** roodbruin
- **kopversierselen:** donkerrood

15. Blauwzilverpatrijs

Blauwzilverpatrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** roodbruin
- **kopversierselen:** donkerrood

16. Roodgeschouderd zilverpatrijs

Roodgeschouderd zilverpatrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** roodbruin
- **kopversierselen:** donkerrood

17. Roodgeschouderd blauwzilverpatrijs

Roodgeschouderd blauwzilverpatrijs vederkleed met:

- **loopbenen en tenen:** leiblauw
- **snavel en nagels:** hoornkleurig
- **ogen:** roodbruin
- **kopversierselen:** donkerrood

Gewichten

Jonge haan 4,00 kg
Jonge hen 3,50 kg

Overjarige of oude haan 5,00 kg
Overjarige of oude hen 4,00 kg

Te vermijden fouten

Te weinig gespierde borst; te smalle schouders; sterk afhellende rug; te laag gedragen vleugels; te hoge beenstelling; te licht beenwerk; te smalle beenstand; te lichte oog-of snavelkleur; te lichte beenkleur; wit in de oorlellen; te weinig pigment in het gezicht; zwarte huid.

Zware fouten

Veel te kleine gestalte; sporen van geel pigment in de snavel, benen of huid; gele of parelwitte ogen; witte oorlellen; afwezigheid van donker pigment in

het gezicht bij de donkere kleurslagen.

Status

Bedreigd.

Geografisch

Belgie. Afkomstig uit West-Vlaanderen. Stammt hoogstwaarschijnlijk uit de middeleeuwen. Een van onze oudste kippenrassen.

Systeem van identificatie - niet-verwijderbare ring

Pluimvee dat gehouden wordt op het eigen erf dient niet identificeerbaar te zijn en bij het verhandelen van dieren van de ene fokker naar de andere moeten de dieren ook niet identificeerbaar zijn. Maar van zodra dieren naar een verzameling (tentoonstelling of verkoopsmarkt, ...) gaan, moeten ze identificeerbaar zijn met een niet-verwijderbare pootring. SLE verdeelt ringen die ook op pluimveetentoonstellingen aanvaard worden (EE-ringen). Daarnaast heeft SLE ringen voor dieren van eigen kweek die bestemd zijn voor huis- tuin- en keukengebruik.

De ringmaat voor de Brugse vechter: 24 mm (haan) en 22 mm (hen).

De wet zegt het volgende: ***“Het verhandelen van pluimvee en hobbypluimvee naar en door ‘hobbyhouders’, al dan niet via de markten, is verboden, met uitzondering van de afwijkingen.”***

De afwijkingen:

1) In afwijking van het algemeen verbod, is het verhandelen van pluimvee en hobby pluimvee, al dan niet via de markten, door een **pluimveehandelaar** toegelaten onder de volgende bijkomende voorwaarden:

De pluimveehandelaar kan enkel pluimvee en hobbypluimvee verhandelen dat afkomstig is van:

- a) een houder van **pluimvee geregistreerd in Sanitel**.
- b) een houder van **hobbypluimvee geregistreerd in Sanitel**, op voorwaarde dat deze al zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van geslacht Columba en pauwen door een erkende dierenarts tegen ND heeft laten **vaccineren**. Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd. De aangekochte dieren waren bovendien minstens 15 dagen en maximum 9 maanden voor de aankoop gevaccineerd.
- c) een houder van **hobbypluimvee, die niet in Sanitel geregistreerd** is, op voorwaarde dat:
 - de verhandelde kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht Columba en pauwen individueel geïdentificeerd zijn met een gesloten **niet-verwijderbare pootring**, verdeeld door een erkende vereniging als bedoeld in het koninklijk besluit van 2 juni 1998 betreffende de zoötechnische en genealogische voorschriften voor de verbetering en de instandhouding van de pluimvee- en konijnenrassen of in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende de organisatie van de fokkerij van voor landbouw nuttige huisdieren.
 - deze de verhandelde vogels door een erkende dierenarts tegen ND heeft

laten **vaccineren**. Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd.

- de aangekochte dieren ten minstens 15 dagen en maximum 9 maanden voor de aankoop gevaccineerd waren.

2) In afwijking van het algemeen verbod, is het verhandelen van hobbypluimvee, al dan niet via de markten, **door een in Sanitel geregistreeerde hobbyhouder** toegelaten onder de volgende voorwaarden:

- a) De houder is verplicht om al zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwerg- kwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht Columba en pauwen door een erkende dierenarts te laten vaccineren tegen ND. Deze vaccinatie gebeurt ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie wordt door de erkende dierenarts geattesteerd.
- b) Voor het verhandelen naar een handelaar, moeten de verhandelde dieren volgens de instructies vermeld onder punt 1.c al tenminste 15 dagen en maximum 9 maanden gevaccineerd zijn.
- c) Voor het verhandelen naar een andere houder van hobbypluimvee, al dan niet in Sanitel geregistreerd, moeten de verhandelde dieren gevaccineerd zijn volgens de instructies vermeld onder punt 1.c.

3) In afwijking van het algemeen verbod, is het verhandelen van hobbypluimvee door **een niet in Sanitel geregistreeerde hobbyhouder**, met uitzondering van de verkoop via de markten, toegelaten onder de volgende voorwaarden:

- a) **De houder kan zonder voorwaarden zijn hobbypluimvee direct verhandelen met een andere hobbyhouder.**
- b) De houder kan zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht Columba en pauwen verhandelen **aan een pluimveehandelaar** op voorwaarde dat:
 - i. deze dieren individueel **geïdentificeerd zijn met een gesloten niet-verwijderbare pootring**, verdeeld door een erkende vereniging als bedoeld in het koninklijk besluit van 2 juni 1998 betreffende de zoö- technische en genealogische voorschriften voor de verbetering en de instandhouding van de pluimvee- en konijnenrassen of in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende de organisatie van de fokkerij van voor landbouw nuttige huisdieren.
 - ii. de verhandelde vogels door een erkende dierenarts tegen ND werden **gevaccineerd**. Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd.

Systeem voor registratie van afstamming

Steunpunt Levend Erfgoed vzw gebruikt een eigen softwaresysteem om het

Vereenvoudigd Beheer van Neerhofdieren (VBN) te kunnen doen. Het is een eenvoudig systeem dat enkel beoogt te registreren wie welke dieren houdt en hoeveel. Identificatie van de dieren is voor dit systeem niet nodig aangezien volgende gegevens door de fokker zelf kunnen ingevoerd worden. Iedereen die een account aanmaakt via www.sle.be en mijnSLE kan gratis het programma gebruiken. SLE-lidmaatschap is niet vereist.

In de databank volgende gegevens bijgehouden:

- de eigenaar
- het ras
- de kleurslag

Verder kan geantwoord worden op volgende vragen:

- Ik heb een idee van het aantal jonge en volwassen dieren per geslacht
- Ik heb alleen een idee van het aantal dieren per geslacht
- Ik heb alleen een idee van het aantal jonge en volwassen dieren
- Ik moet me beperken tot een globaal aantal dieren

Steunpunt Levend Erfgoed vzw werkt aan een nieuw patrimoniumbeheerprogramma waarin het ook voor neerhofdieren mogelijk zal zijn dieren op individuele basis te registreren en afstammingsgegevens zullen kunnen bijgehouden worden.

Selectie- en fokdoelstellingen

De Brugse vechter is een dubbeldoelras dat eieren legt van ongeveer 65 gram. Het doel van de fokkerij is de instandhouding met behoud van de kenmerken en de nutsdoelen.

De gezondheid van de dieren is van groot belang binnen de stamboekfokkerij. Fokkers worden geadviseerd om enkel dieren in te zetten met een probleemloze gezondheid die een minimum aan diergeneeskundige zorg vereisen en die geen zoötechnische gebreken vertonen.

Bijzondere aandacht gaat naar de soliditeit van het geraamte: geen krom borstbeen, geen kromme benen of tenen, geen X- of O-benen, geen karperrug, geen splitvleugels, kruisbekken... Doordat bij pluimvee meer lijnenteelt voorkomt, is grote aandacht nodig bij het beoordelen van de nakomelingen en kunnen genetische afwijkingen niet gebruikt worden voor de fok.

Van inteelt is sprake als twee dieren met elkaar worden gepaard die familie van elkaar zijn. Bij lijnenteelt wordt hetzelfde gedaan. Het verschil tussen inteelt en lijnenteelt betekent in de praktijk meestal een verschil in gradatie. Bij het toepassen van lijnenteelt is de achterliggende gedachte veelal om daarmee goede eigenschappen te 'verankeren' en zo zekerheid in de vererving te creëren.

Maar lijnenteelt en zeker inteelt geeft een verhoogde kans op het optreden van erfelijke afwijkingen en het optreden van inteeltdepressie (voornamelijk terug te zien in verminderde vruchtbaarheid en vitaliteit). Op populatieniveau is een verkleining van de genetische spreiding (dieren in de populatie worden steeds meer familie van elkaar).

Inteelt en lijnenteelt is af te raden als het om de instandhouding van het ras gaat.